

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ห้องสมุดเป็นแหล่งสะสมรวบรวมสรรพวิทยาการทั้งหลาย ซึ่งปรากฏอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ และโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการในด้านความรู้ การศึกษา การค้นคว้าวิจัย ความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ และจรรโลงใจของคนในชุมชนในฐานะเป็นสถาบันของสังคม สร้างสมสืบทอดและเผยแพร่มรดกทางการศึกษา วัฒนธรรม กิจกรรมการค้นคิด ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อเป็นรากฐานในการสร้างความเป็นปึกแผ่น และความเจริญก้าวหน้าของสังคม^๑

ห้องสมุดในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษา เป็นเครื่องมือการสอนสมัยใหม่ที่จะช่วยนิสิตนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่ต้องการ นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ทำให้การศึกษาของนิสิตนักศึกษาเหล่านั้นมีประสิทธิภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น พอล บัค (Paul Buck) ผู้อำนวยการหอสมุดของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า คุณภาพของห้องสมุดจะเป็นตัวกำหนดคุณภาพทางการศึกษาของสถาบันนั้น ๆ^๒ ซึ่งเป็นการเน้นความสำคัญของห้องสมุดอย่างมากทีเดียว

^๑สายสุภา กชเสนี, ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๒.

^๒Paul Buck, "A Credo Reconsidered," Library Journal 89 (November 1964): 4295.

ในบรรดาสังพิมพ์ต่าง ๆ ของห้องสมุดนั้น วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อห้องสมุดทุกประเภท และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นสิ่งพิมพ์เสนอความก้าวหน้าและพัฒนาการของวิทยาการสาขาต่าง ๆ ล้ำสุด ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นตัวเรียกร้องความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้สึกว่ห้องสมุดมีอะไรใหม่อยู่เสมอ^๑

กาย อาร์ ไลล์ (Guy R. Lyle) ให้ความสำคัญต่อวารสารว่า วารสารเป็นห้องสมุดในตัวเอง ไม่ว่านิสิตนักศึกษาจะสนใจเรื่องใด ประเภทใด เรื่องเหล่านั้น ประเภทนั้น ๆ จะปรากฏอยู่ในวารสารต่าง ๆ ซึ่งพวกเขาจะสามารถค้นได้จากฉบับล่าสุดเป็นส่วนใหญ่อีกด้วย^๒ ผู้ที่มีความคิดสอดคล้องกับไลล์มีหลายคน เช่น เฮอร์เบิร์ต จอห์นสัน (Herbert Johnson) กล่าวว่า วารสารนั้นเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ครอบคลุมเนื้อหากว้างขวางจนไม่อาจจะนับได้ทั้งหมดเพราะทั้งวารสารเฉพาะวิชาและวารสารทั่วไป ต่างก็ให้ความรู้ที่ทันสมัยหลายแขนงแก่ผู้อ่าน^๓ ไคลฟ์ ฟิลลิปพอท และเบธ โฮท์ตัน (Clive Phillipot and Beth Houghton) เขียนถึงวารสารไว้ว่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการขยายวงการสนทนามีผู้รับฟังเป็นจำนวนมาก ให้ข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ ความคิดเห็นหลายแง่หลายมุมจะถ่ายทอดผ่านวารสารแทบทั้งนั้น^๔ กัทลี สมบัติศิริ

^๑วิสิทธิ์ จินตวงศ์, "วารสาร," ใน บรรณารักษศาสตร์ไทย, วิสิทธิ์ จินตวงศ์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๐), หน้า ๒๔๕.

^๒Guy R. Lyle, The Administration of the College Library, 4 th ed. (New York: H. W. Wilson Co., 1974), p. 201.

^๓Herbert Webster Johnson, How to Use the Business Library with Sources of Business Information, 5 th ed. (Cincinnati: South-Western Publishing CO., 1972), p. 23, 28.

^๔Clive Phillipot and Beth Houghton, "Periodicals and Serials," in Art Library Manual: A Guide to Resources and Practice, ed. Philip Pacey (London & New York: R. R. Bowker Co., 1979), p. 141.

ก็ได้กล่าวถึงวารสารไว้ว่า "วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญมากที่สุด นอกจากจะเสนอเหตุการณ์ และบทความทางวิชาการที่ทันสมัย เพื่อใช้ประโยชน์ทันทีแล้ว วารสารวิชาการยังใช้สำหรับค้นคว้าอ้างอิงอย่างหนังสือตำราได้ตลอดไปด้วย"^๑ และอารีย์ รัชชโยภาส ก็ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า "วารสารเป็นวัสดุของห้องสมุดมหาวิทยาลัยประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวัสดุประเภทอื่นที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจัดไว้บริการ เพราะวารสารสามารถทำให้มนุษย์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นคนที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่ได้เสมอ"^๒ ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่าวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีคุณค่าอย่างแท้จริง

วารสารวิชาการเป็นวารสารที่จะช่วยสนับสนุนการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการศึกษาในสถานศึกษาระดับสูง ซึ่งมักแบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ กัน เพราะความรู้ในแขนงวิชาการต่าง ๆ ที่ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้า ส่วนใหญ่มักจะนำเสนอในรูปของบทความ รายงานการวิจัย และเกร็ดความรู้ในวารสารของแต่ละแขนงวิชานั้น" นอกจากนี้แล้วในกรณีที่ห้องสมุดมีหนังสือเล่มในหมวดหนึ่งหมวดใด หรือวิชาหนึ่งวิชาใคน้อย วารสารวิชาการในหมวดนั้นจะ เป็นตัวแทนหนังสือเล่มได้^๓ วารสารวิชาการในห้องสมุดของวิทยาลัยครูต่าง ๆ

^๑ กฤษี สมบัติศิริ, "การเก็บเล่มวารสาร," ใน บรรณารักษศาสตร์ไทย, วิสิทธิ์ จินตวงศ์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๐), หน้า ๓๐๐.

^๒ อารีย์ รัชชโยภาส, "การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน: การศึกษาเฉพาะราย" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๒.

^๓ มารศรี ศิวรักษ์, "การประเมินค่าวารสารภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยด้านสังคมศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า ๑.

^๔ วิสิทธิ์ จินตวงศ์, "วารสาร," หน้า ๒๒๕.

ก็เช่นเดียวกับห้องสมุดของสถาบันระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ กล่าวคือ ช่วยส่งเสริมความรู้ใหม่ ๆ ทันสมัย และครอบคลุมเนื้อหากว้างขวางให้ประโยชน์มหาศาลต่อนักศึกษาริทยาลัยครู ซึ่งมี การศึกษาจำแนกเป็นหลายสาขาวิชาเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าวารสารจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากดังที่กล่าวมา โดยเฉพาะความ สำคัญของวารสารวิชาการที่มีคือนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ นิสิตนักศึกษา เหล่านั้นได้มองเห็นคุณค่าประโยชน์ และได้ใช้วารสารที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าหรือไม่ มีห้องสมุดหลาย แห่งที่จัดงบประมาณไว้มากสำหรับบอกรับวารสาร ไม่รวมกับที่ใดมาโดยไม่เสียเงิน^๑ ซึ่ง วารสารเหล่านั้นถ้าหากไม่ได้รับความสนใจและถูกใช้อย่างคุ้มค่าแล้ว ก็น่าเสียดายงบประมาณ ที่ลงทุนไปเป็นอย่างมาก การสำรวจว่าวารสารที่มีอยู่ในห้องสมุด มีผู้มาใช้ประโยชน์มากน้อย เพียงใด ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ และหรือจะยังมีวารสาร เล่ม ใด ๆ อีกที่ผู้ใช้สนใจต้องการใช้ประโยชน์แล้วห้องสมุดไม่มีไว้บริการ จะ เป็นการสำรวจที่ได้ ประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้ที่ได้ใช้วารสารที่ต้องการอย่างคุ้มค่า และผู้บริการ หรือ บรรณารักษ์ก็จะสามารถบริการได้ตรงเป้าหมาย หรือหาหนทางแก้ไขหากมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้ใช้ และเกี่ยวกับการบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อห้องสมุดนั้น ๆ เป็นห้องสมุดของสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่นิสิตนักศึกษาควรจะได้ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ ทันสมัยตรง กับความสนใจ และตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า นักศึกษาริทยาลัยครูกำแพงเพชร ซึ่งมี ระดับการศึกษาชั้นอุดมศึกษาเช่นกันนั้น ได้ใช้ประโยชน์จากวารสารวิชาการที่ห้องสมุดมีอยู่อย่าง คุ้มค่าหรือไม่ และวารสารวิชาการที่ห้องสมุดมีอยู่นั้นเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ตรง กับสาขาวิชาของนักศึกษาหรือไม่ และนักศึกษาประสบปัญหาการใช้วารสารด้านใดบ้าง ซึ่งคาดว่า

^๑Joan M. Harvey, "Types of Periodical," in Periodicals Administration in Libraries, ed. Paul Mayses (London: Clive Bingley, 1978), p. 7.

คำตอบที่ได้ออกมาจะให้ประโยชน์อย่างมากมายคือตัวนักศึกษาเอง และผู้ให้บริการดังที่กล่าวมาแล้วอย่างแน่นอน

รายละเอียดเกี่ยวกับวิทยาลัยครูกำแพงเพชร

วิทยาลัยครูกำแพงเพชรได้รับการสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ในท้องที่บ้านหัวยาง และบ้านวังยาง ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำปิง ตรงกันข้ามกับที่ตั้งตัวจังหวัด มีเนื้อที่ประมาณ ๔๒๑ ไร่ ๔๔ ตารางวา การก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ตามงบประมาณที่ได้จัดสรรจากโครงการเงินกู้จากธนาคารโลก พร้อมกับวิทยาลัยครูอื่น ๆ อีก ๖ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูกาญจนบุรี และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ผู้ที่มารักษาราชการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ และเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างวิทยาลัยครูกำแพงเพชร คือ นายวิชัย แข่งขัน อาจารย์เอกจากวิทยาลัยครูมหาสารคาม ซึ่งต่อมาก็ได้เป็นผู้อำนวยการและอธิการคนแรกของวิทยาลัยครูกำแพงเพชรด้วย

วิทยาลัยครูกำแพงเพชร เริ่มรับนักศึกษาในปี พ.ศ. ๒๔๖๘ รับเฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดตาก และกำแพงเพชร เข้าเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ขยายเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และในปี พ.ศ. ๒๔๖๓ ขยายถึงระดับปริญญาตรี นักศึกษาของวิทยาลัยมีทั้งภาคปกติ และภาคพิเศษ ซึ่งเป็นครูประจำการ มีหลักสูตรการอบรมเทียบเท่าหลักสูตรของภาคปกติ^๑ ใช้เวลาเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์

ปัจจุบันวิทยาลัยครูกำแพงเพชรมีนักศึกษาจำนวน ๒,๖๓๔ คน เป็นนักศึกษาปกติ ๑,๒๖๓ คน และเป็นนักศึกษาพิเศษ (ครูประจำการ) ๑,๓๗๑ คน จำแนกตามระดับชั้นและสาขาวิชาดังในตารางที่ ๑-๒

^๑วิทยาลัยครูกำแพงเพชร, คู่มือนักศึกษา (กำแพงเพชร: แผนกทะเบียนและวัดผล วิทยาลัยครูกำแพงเพชร, ๒๕๒๓), หน้า ๑-๓๗.

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนนักศึกษาภาคปกติของวิทยาลัยครูกำแพงเพชรปีการศึกษา ๒๕๒๔

ระดับ	หลักสูตร	ปี	วิชาเอก											รวม			
			ท.	อ.	สค.	คณ.	ว.	ก.	คห.	พล.	สุข.	อุตสาหกรรมศิลป์	คน.		นาฏ.	ศ.	
		๒ ปี	๔	๒๔	-	-	-	๒๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๔๔
		๓	๒๖	-	๒๘	-	๑๖	-	๒๐	-	๒๐	-	-	-	-	๑๑๐	
ปริญญาตรี		๔ ปี	๔														-
		๓															-
		๒	๓๗	๒๑	๓๘	๑๔	๓๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๔๑
		๑	๓๔	๓๓	๔๔	-	๓๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๔๒
ป.กศ.สูง	๒ ปี	๒	-	-	๓๘	-	-	๗๓*	๗๒*	๓๔	-	-	-	-	-	๒๑๘	
		๑	-	-	-	-	-	๑๖๓	๑๒๔	๓๔	๔๓	๔๒	๑๖	๒๘	๒๘	๔๘๑	
		ตกร้าง														๒๔	
ป.กศ.ต้น	๒ ปี	๒														๘๐	
		ตกร้าง														๘	
รวม																๑,๒๖๓	

* นักศึกษาออกฝึกสอนในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๒๔

หมายเหตุ

ท. = ภาษาไทย

พล. = พลศึกษา

อ. = ภาษาอังกฤษ

สุข. = สุขศึกษา

สค. = สังคมศึกษา

อุตสาหกรรมศิลป์ = อุตสาหกรรมศิลป์

คณ. = คณิตศาสตร์

คน. = คนตรี

ว. = วิทยาศาสตร์

นาฏ. = นาฏศิลป์

ก. = เกษตรศาสตร์

ศ. = ศิลปศึกษา

คห. = คหกรรมศาสตร์

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนนักศึกษาภาคพิเศษ (นักศึกษา อ.ค.ป.) ของวิทยาลัยครู
กำแพงเพชร ปีการศึกษา ๒๕๒๔

ระดับ	หลักสูตร	ปี.ศ. เริ่มเข้า ศึกษา	วิชาเอก										รวม	
			ท.	อ.	สค.	คณ.	ว.	คท.	พล.	สุข.	อุต.	ป.		บ.
ปริญญาตรี	๓ ปี	๒๕๒๒	-	๓๕	๕๑	๒๓	๔๓	-	-	-	-	๘๔	๓๕	๒๗๐
		๒๕๒๓	๗๕	-	๓๘	-	๕๘	-	-	-	-	๗๐	-	๒๔๑
		๒๕๒๔	๑๐๐	๔๐	๑๔๕	-	๕๒	๘๘	-	๘๓	-	๘๘	๕๐	๖๕๖
ป.กศ.สูง	๓ ปี	๒๕๒๒	-	-	๑๘	-	-	๑๓	๓๕	-	๑๕	-	-	๘๑
		๒๕๒๓	-	-	๒๒	-	-	-	๒๘	-	-	-	-	๕๐
		๒๕๒๔	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ป.กศ.ต้น	๓ ปี	๒๕๒๓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๖๑	
		๒๕๒๔	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๓
รวม														๑,๓๗๒

หมายเหตุ ท. = ภาษาไทย พล. = พลศึกษา
 อ. = ภาษาอังกฤษ สุข. = สุขศึกษา
 สค. = สังคมศึกษา อุต. = อุตสาหกรรมศิลป์
 คณ. = คณิตศาสตร์ ป. = การประถมศึกษา
 ว. = วิทยาศาสตร์ บ. = การบริหารโรงเรียน
 คท. = คหกรรมศาสตร์

วิทยาลัยครูกำแพงเพชรแบ่งเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ ออกเป็น ๓

๓ คณะวิชา ได้แก่

๑. คณะวิชาวิทยาศาสตร์ มี ๙ ภาควิชา คือ

๑.๑ ภาควิชาคณิตศาสตร์

๑.๒ ภาควิชาฟิสิกส์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป

๑.๓ ภาควิชาเคมี

๑.๔ ภาควิชาชีววิทยา

๑.๕ ภาควิชาหัตถศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์

๑.๖ ภาควิชาสุขศึกษา

๑.๗ ภาควิชาพลศึกษาและสันทนาการ

๑.๘ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์

๑.๙ ภาควิชาเกษตรศาสตร์

๒. คณะวิชาครุศาสตร์ มี ๔ ภาควิชา คือ

๒.๑ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

๒.๒ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา

๒.๓ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

๒.๔ ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

๒.๕ ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา

๓. คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มี ๑๑ ภาควิชา คือ

๓.๑ ภาควิชาภาษาไทย

๓.๒ ภาควิชาภาษาอังกฤษ

๓.๓ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

๓.๔ ภาควิชาดนตรี

๓.๕ ภาควิชานาฏศิลป์

๓.๖ ภาควิชาศิลปศึกษา

- ๓.๗ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา
- ๓.๘ ภาควิชาสังคมวิทยา
- ๓.๙ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และการเมือง
- ๓.๑๐ ภาควิชาประวัติศาสตร์
- ๓.๑๑ ภาควิชาภูมิศาสตร์

ห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชร

ในภาคต้นของปีการศึกษา ๒๕๑๔ นั้น วิทยาลัยยังไม่มีอาคารหอสมุด ทางวิทยาลัยได้ให้กรมฝึกหัดครูจัดซื้อหนังสือเป็นจำนวน ๓๘๔ ชื่อเรื่องประมาณ ๘๐๐ เล่ม แต่ยังไม่ได้นำออกให้นักศึกษาใช้ อาศัยชั้นล่างของสำนักงานชั่วคราวเป็นที่เก็บ บริการที่ให้สำหรับนักศึกษาในขณะนั้นคือ วารสารต่าง ๆ และหนังสือพิมพ์รายวันที่พอจะบอกรับได้จากร้านในเมือง เช่น ชัยพฤกษ์ มิตรครู วิทยาสาร สกุลไทย ไทยรัฐ เดลินิวส์ สยามรัฐ ฯลฯ มีอาจารย์บรรณารักษ์ ๑ คน คอยดูแลและเตรียมหนังสือเพื่อนำออกบริการ ในภาคปลายของปีการศึกษา ๒๕๑๔ นั้น ห้องสมุดได้อาคารชั่วคราวขนาด ๒ ห้องเรียน เป็นที่ดำเนินงาน บรรณารักษ์เริ่มดำเนินงานสั่งซื้อหนังสือและวารสารเข้าห้องสมุดในปีการศึกษา ๒๕๒๐ พร้อมกับนั้นก็ย้ายจากอาคารชั่วคราวมาอยู่ที่ชั้น ๓ ของอาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จนกระทั่งปีการศึกษา ๒๕๒๑ อาคารหอสมุดของวิทยาลัยครูกำแพงเพชรจึงสร้างเสร็จ

ปัจจุบันห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชรมีหนังสือไทยประมาณ ๒๑,๒๕๖ เล่ม ภาษาต่างประเทศประมาณ ๑,๔๐๖ เล่ม สิ่งพิมพ์รัฐบาล ๕๗๐ เล่ม^๑ สำหรับรายชื่อวารสารที่บอกรับนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี โดยบอกรับประมาณปีละ ๔๐-๕๐ รายชื่อ

นอกจากนี้ยังมีหนังสือที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชส่งมาให้อีก ๑๓๓ เล่ม เนื่องจากวิทยาลัยครูกำแพงเพชร เป็นศูนย์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชศูนย์หนึ่งด้วย

^๑ ตำรวจจากบัญชีหนังสือห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชรในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม

ห้องสมุดมีการจัดและบริการแก่นักศึกษาริทยาลัยครู ดังนี้

๑. จัดบริการอ่านหนังสือทั่วไป หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทย

และภาษาอังกฤษ

๒. จัดบริการให้ยืมหนังสือ
๓. จัดบริการหนังสือของให้แก่ักศึกษาและอาจารย์
๔. จัดบริการวารสารเย็บเล่ม บริการตวรรษีวารสาร
๕. บริการจุลสาร และกฤตภาค
๖. บริการนวนิยายและเรื่องสั้น
๗. บริการนิทรรศการในบางวาระโอกาส
๘. บริการรายชื่อหนังสือใหม่
๙. บริการตอบคำถาม
๑๐. บริการถ่ายเอกสาร

เวลาเปิดบริการของห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชร

ภาคเรียนปกติ

จันทร์ - อาทิตย์ เวลา ๗.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

ภาคฤดูร้อน

จันทร์ - อาทิตย์ เวลา ๗.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

สิ่งพิมพ์ที่ไม่อนุญาตให้ยืมออก คือ

๑. หนังสืออ้างอิง
๒. วารสาร, หนังสือพิมพ์
๓. กฤตภาค, จุลสาร
๔. วารสารเย็บเล่ม

ระเบียบการยืมหนังสือสำหรับนักศึกษา

๑. ยืมได้ครั้งละไม่เกิน ๒ เล่ม

๒. ระยะเวลาพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่ง ๆ ไม่เกิน ๗ วัน

๓. หนังสือจองพิมพ์ได้ครั้งละ ๑ เล่ม อ่านเฉพาะในห้องสมุด พิมพ์ออกนอกห้องสมุดได้ ๑ คิน พิมพ์หลังจาก ๑๕.๐๐ น. และส่งคืนภายในเวลา ๕.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น^๑

การสำรวจและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

มีการสำรวจและงานศึกษาริชัยหลายชิ้นที่เกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการศึกษาของนักเรียนนักศึกษาในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา แต่งานวิจัยดังกล่าวส่วนใหญ่มักจะเป็นการศึกษาถึงความสนใจอ่านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในห้องสมุด ซึ่งรวมวารสารอยู่ด้วย และมีบ้างที่เน้นเฉพาะบางสาขาวิชา ซึ่งบางเรื่องก็ศึกษากับนักศึกษา บางเรื่องก็เป็นการศึกษากับบุคคลที่ประกอบอาชีพแล้ว เช่น งานวิจัยของ พรทิพย์ ฝั่งสิง^๒ ซึ่งวิเคราะห์ความสนใจของครูที่มีต่อวารสารภาษาไทย และบางเรื่องก็อยู่ในรูปของการประเมินคุณค่า การวิเคราะห์เนื้อหาหรือรูปแบบของวารสารประเภทต่าง ๆ เช่น งานวิจัยของ มารศรี ศิวรักษ์^๓ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล^๔ และพรทิพย์ วิจิตรสร^๕ เป็นต้น

^๑เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาห้องสมุดและการค้นคว้า (บรรณ ๑๐๑) วิทยาลัยครูกำแพงเพชร, หน้า ๕.

^๒พรทิพย์ ฝั่งสิง, "การวิเคราะห์ความสนใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคการศึกษา ๑ ที่มีต่อวารสารทางการศึกษาของไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓), ๑๑๑ หน้า.

^๓มารศรี ศิวรักษ์, "การประเมินคุณค่าวารสารภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยด้านสังคมศาสตร์," ๒๑๓ หน้า.

^๔ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล, "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), ๒๗๕ หน้า.

^๕พรทิพย์ วิจิตรสร, "การศึกษารูปแบบและวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), ๒๗๕ หน้า.

การศึกษาริวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านการใช้วารสารของนักเรียนนักศึกษาของชาวต่างประเทศที่พอจะเกี่ยวข้องกับศึกษาริวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ งานวิจัยของ เอ็ม. คาร์ล ครอตท์ และแจ๊คเกอลีน ซี.แมนคอลล (M. Carl Drott and Jacqueline C. Mancall)^๑ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการอ่านบทความจากนิตยสาร (magazines) ตามห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ของนักเรียนระดับมัธยมปลายว่า สนใจอ่านกันมากหรือไม่ ผลการวิจัยปรากฏว่า มีเพียงร้อยละ ๑๔ เท่านั้นที่สนใจอ่านบทความจากนิตยสาร นักเรียนส่วนใหญ่คือประมาณร้อยละ ๖๒ จะชอบอ่านหนังสือเล่มมากกว่า ส่วนที่เหลือชอบอ่านหนังสือพิมพ์ จุลสาร สารานุกรม และอื่น ๆ และสิ่งที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งก็คือ ผู้ที่อ่านบทความจากนิตยสารนั้น มักจะอ่านเพราะว่าครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดหรือแนะนำให้อ่าน

งานวิจัยของ พาเมลา ทิบเบตส์ (Pamela Tibbetts)^๒ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้วารสารเฉพาะวิชาในสาขาชีวแพทย์ พบว่าวารสารจำนวนมากในห้องสมุดนั้นมีเพียงไม่กี่รายชื่อที่นักศึกษาระบุว่าใช้มาก โดยเฉพาะการนำออกไปใช้ในห้องสมุด ผู้วิจัยพบว่าสืบเนื่องมาจากนโยบายและระเบียบการยืมวารสารของห้องสมุดด้วย ที่ทำให้วารสารบางเล่มถูกใช้มาก เช่น วารสารที่รับเข้าหลายฉบับ วารสารที่เป็นภาษาต่างประเทศ และวารสารเก่าเกิน ๔ ปีไปแล้ว เหล่านี้นักศึกษาสามารถยืมออกจากห้องสมุดได้นานถึง ๑ สัปดาห์

สำหรับการศึกษาริวิจัยเกี่ยวกับวารสารในประเทศไทยนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔

^๑M. Carl Drott and Jacqueline C. Mancall, "Magazines as Information Sources: Patterns of Student Use," School Media Quarterly 8 (Summer 1980): 240-250.

^๒Pamela Tibbetts, "A Method for Estimating the In-House Use of the Periodical Collection in the University of Minnesota Bio-Medical Library," Bulletin Medical Library Association 62 (January 1974): 37-47.

รัชช รัชกุลศ^๑ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการใช้ห้องสมุดและความสนใจในการเลือกอ่านของนักเขียนโรงเรียนยานนาเวศรียาคม จังหวัดพระนคร สรุปผลได้ว่า นักเรียนประมาณร้อยละ ๔๒.๑๔ เข้าห้องสมุดเพื่อทำรายงานที่ครูสั่ง และสิ่งพิมพ์ที่อ่านมากที่สุดคือ หนังสือสารคดีประกอบการเรียน ส่วนวารสารนั้นอ่านรองลงมา วารสารวิชาการที่นักเรียนทั้งหญิงและชายชอบอ่านมากที่สุดคือ วารสารทางสังคมศึกษาและความรู้ทั่วไป วารสารที่ชอบรองลงมาคือ นักเรียนชายชอบวารสารทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ นักเรียนหญิงชอบวารสารเกี่ยวกับด้านภาษา

ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ อารีย์ รัชชโยภาส^๒ ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน พบว่า วารสารที่ห้องสมุดมีจำนวน ๑๒๔ รายชื่อนั้น มีเพียง ๔๔ รายชื่อเท่านั้นที่อาจารย์และนักศึกษายใช้ประกอบการเรียนการสอนในระดับปานกลาง อีก ๘๐ รายชื่อถูกใช้ประกอบการเรียนการสอนเพียงเล็กน้อย ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า รายการวารสารที่มีในห้องสมุดนั้นมีที่เหมาะสมตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยน้อย ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่ามีปัญหาในการรับบริการทางด้านวารสารมาก ไม่สะดวกกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอน วารสารที่ใช้มากที่สุดคือ วารสารที่อยู่ในหมวดวิชาการศึกษา รองลงมาได้แก่วารสารเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ตามลำดับ

^๑รัชช รัชกุลศ, "การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่านของนักเรียนในยานนาเวศรียาคม จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา ๒๕๑๔" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๔), หน้า ๘๔-๘๗.

^๒อารีย์ รัชชโยภาส, "การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน: การศึกษาเฉพาะราย," หน้า ๖๐-๖๕.

และในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ผลิวัลย์ รongสวัสดิ์^๑ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านและใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลเกี่ยวกับการอ่านวารสารของนักศึกษาไว้ว่า นักศึกษาสนใจอ่านวารสารด้านบันเทิงมากกว่าวารสารวิชาการแขนงใดแขนงหนึ่ง เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัย ซึ่งลักษณะที่ตั้งไม่สะดวกกับการแสวงหาความเพลิดเพลินจากสถานที่เริงรมย์ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นจึงอ่านวารสารด้านบันเทิงเพื่อความสนุกสนานแทน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อทราบลักษณะความสนใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ที่มีต่อวารสารวิชาการสาขาต่าง ๆ
๒. เพื่อทราบถึงความแตกต่างในการเลือกอ่านวารสารวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ที่ต่างระดับ ต่างประเภทและต่างวิชาเอก
๓. เพื่อสำรวจปัญหาการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์

แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญหรือสมมติฐาน

เพื่อให้สอดคล้องกับความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัยและสภาพความเป็นจริงของข้อมูลเกี่ยวกับประเภทและจำนวนของวารสารรวมทั้งสภาพต่าง ๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ในปัจจุบัน ผู้วิจัย จึงตั้งข้อสมมติฐานขึ้นดังนี้

^๑ผลิวัลย์ รongสวัสดิ์, "การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา ๒๕๑๔" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๘๘.

๑. นักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชรสนใจอ่านวารสารวิชาการมาก และเลือกอ่านตรงกับสาขาวิชาของตน

๒. นักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชรได้ใช้ประโยชน์จากวารสารวิชาการที่ตนอ่าน นักศึกษาต่างระดับ ต่างประเภท ต่างวิชาเอก สนใจอ่านและใช้วารสารวิชาการ แลกต่างกัน

๓. นักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชรมีปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และทำเป็นรายการสืบคือ ศึกษาเฉพาะที่วิทยาลัยครูกำแพงเพชร ฉะนั้นจึงกำหนดขอบเขตได้ดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชรจำนวนประมาณ ๒๐ % จากทุกกลุ่ม ทั้งที่ต่างระดับ ต่างประเภท และต่างวิชาเอก ซึ่งจะเป็นจำนวนประมาณ ๒๐ % ของนักศึกษาทั้งหมดของวิทยาลัยครูกำแพงเพชรด้วย

๒. วารสารวิชาการต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นหัวข้อในการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม จะระบุเฉพาะเท่าที่มีในห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชร เท่านั้นทั้งวารสารภาษาไทย และภาษาอังกฤษ^๑ ยกเว้นกรณีที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุรายชื่อวารสารวิชาการอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ห้องสมุดมี

๓. การเลือกวารสารเล่มใดเป็นวารสารวิชาการนั้น จะยึดหลักการพิจารณาจากผู้จัดทำ วัตถุประสงค์การออกวารสารและเนื้อหาสาระของวารสารชื่ออื่น ๆ เป็นสำคัญ^๒

๔. การวิจัยนี้ทำเพื่อสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชรในช่วงเวลาของภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๒๔ โดยจะส่งแบบสอบถามในตอนปลายภาคการศึกษา

๕. แบบสอบถามที่ใช้เป็นชนิดที่ให้นักศึกษาเขียนตอบเองตามความเป็นจริง

^๑ปีการศึกษา ๒๕๒๔ ห้องสมุดบอกรับวารสารภาษาอังกฤษเพียงฉบับเดียว คือ Journal of Chemical Education แต่ในช่วงที่ทำการวิจัย ทางสำนักพิมพ์ ยังไม่ได้ส่งวารสารมา

ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ทำเป็นรายกรณี และวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ ๒๐ % ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๒๔ เพราะฉะนั้นข้อเท็จจริงที่ได้จึงอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

๑. ผลการวิจัยเป็นข้อเท็จจริงเฉพาะของวิทยาลัยครูกำแพงเพชรเอง ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา การนำผลไปทำน่ายกลุ่มอื่น เวลาอื่น อาจผิดพลาดได้

๒. การวิจัย เลือกกลุ่มตัวอย่างประมาณ ๒๐ % เพื่อความสะดวกและประหยัดในการศึกษาริวิจัย การทำนายถึงประชากรทั้งหมดจึงอาจคลาดเคลื่อนไปบ้างจากความเป็นจริง

๓. การสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งเป็นพวกหรือชั้น (Stratified random sampling) โดยจัดแบ่งเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มนักศึกษาปกติและกลุ่มนักศึกษา อ.ค.ป. ในแต่ละกลุ่มแบ่งเป็น ๓ กลุ่มย่อยคือ กลุ่มป.กศ.ต้น ป.กศ.สูง และปริญญาตรี และในระดับ ป.กศ.สูง และปริญญาตรีจะจำแนกตามวิชาเอกด้วย และจะถือว่าตัวอย่างประชากรที่สุ่มได้เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม แต่ละวิชาเอก

๔. สภาพนักศึกษาที่ต่างกันระหว่างนักศึกษาพักประจำในหอพักของวิทยาลัยครูกำแพงเพชร กับนักศึกษาเดินเรียน จะไม่นับว่าเป็นตัวแปรด้วย

๕. การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่าง ๆ จะเปรียบเทียบในกรณีที่สามารถเปรียบเทียบได้เท่านั้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดที่อาจทำให้ผลการวิจัยไม่สมบูรณ์ คือ

๑. จำนวนวารสารวิชาการของห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชรทั้งภาษาไทยและ

๑ ประคอง กระณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒), หน้า ๘๐-๘๑.

ภาษาอังกฤษ มีไม่มากนักทั้งนี้เพราะข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณของวิทยาลัยเอง และความห่างไกลจากแหล่งจำหน่ายสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของวิทยาลัยด้วย

๒. ข้อจำกัดในด้านระยะเวลาที่ทำการวิจัย ซึ่งอยู่ในช่วงภาคการศึกษาแรกของปีการศึกษา ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งจะเป็นผู้ที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูกำแพงเพชร ในเวลาไม่นานนัก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

เนื่องจากว่างานวิจัยนี้ทำเฉพาะที่วิทยาลัยครูกำแพงเพชรเพียงแห่งเดียว ดังนั้นผลประโยชน์ที่ได้จึงเป็นของนักศึกษา อาจารย์ และการทำงานของบรรณารักษ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของวิทยาลัยอย่างเต็มที่ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้คือ

๑. ผลจากการวิจัยจะทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชรได้ทราบลักษณะความสนใจและการเลือกอ่านวารสารวิชาการ การใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษาของนักศึกษาในแต่ละระดับ แต่ละประเภท และแต่ละวิชาเอก
๒. ทำให้ทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้วารสารวิชาการ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการทางด้านวารสาร ได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาวินิจฉัยครูกำแพงเพชร
๓. เป็นแนวทางให้อาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ และบรรณารักษ์ได้แนะนำหรือส่งเสริมให้นักศึกษาวินิจฉัยครูกำแพงเพชรได้อ่านและได้ใช้วารสารที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับสภาพของนักศึกษา

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษา	หมายถึง	นักศึกษาวินิจฉัยครูกำแพงเพชร ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในช่วงเวลาภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๒๔
----------	---------	---

นักศึกษาต่างระดับ	หมายถึง	ระดับ ป.กศ.ต้น ป.กศ.สูง และระดับปริญญาตรี (ค.บ.)
-------------------	---------	--

- นักศึกษาต่างประเทศ หมายถึง นักศึกษาภาคปกติ และนักศึกษา อ.ค.ป.
- นักศึกษาต่างวิชาเอก หมายถึง นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ระดับปริญญาตรีทั้งปกติ และ อ.ค.ป. ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มวิชาเอกต่าง ๆ กัน เช่น วิชาเอกภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิต-ศาสตร์ ฯลฯ
- นักศึกษาภาคปกติ หมายถึง นักศึกษาที่มาเรียนในวันจันทร์-ศุกร์
- นักศึกษา อ.ค.ป. หมายถึง นักศึกษาในโครงการอบรมครู และบุคลากรการศึกษา ประจำการ ซึ่งมาศึกษาเพิ่มวุฒิในเวลาพิเศษวันเสาร์-อาทิตย์
- วารสารวิชาการ หมายถึง วารสารที่จัดทำเพื่อส่งเสริมความรู้ในวิชาการ สาขานั้น ๆ โดยเฉพาะ และวารสารที่ส่งเสริมวิชาการโดยตรง แต่ไม่เน้นสาขาใดสาขาหนึ่ง โดยเฉพาะ

ศูนย์บริการสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย